

χρήσιν τοῦ ἀρότρου τούτου ὡς καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ καταλλήλου εἰς τὸ σφάλισμα τοῦ θάμβακος καὶ τοῦ ἀραβοσίτου.

Ὁ Κύριος Σωτηρόπουλος εἶπε προχθὲς πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Σύρου, ζητεῖτε, ὧν ἔχετε ἀνάγκην, καὶ πάντοτε ζητεῖτε· ἐὰν δὲν γίνωσιν ὄλα διὰ μιᾶς, γίνεται ὁμως σήμερον τὸ ἐν καὶ αὖριον τὸ ἄλλο. Πάντοτε κατορθοῦνται τὰ ζητούμενα, ὅταν ὦσιν ὀρθὰ καὶ ζητῶνται ἐπιμόνως καὶ προσηκόντως. Καὶ ἡμεῖς προσθέτομεν τὸ Εὐαγγέλιον εἶπε τῷ αἰτοῦντι δοθήσεται καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται.

Ἀθῆναι 20 Ἰανουαρίου 1865.

Κ. ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Περὶ τῶν ἐν Βουλκάνῳ ἰαματικῶν ὑδάτων.

Ἀξιότιμε φίλε καὶ συνάδελφε !

Μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν, τῶν κατὰ τὸ λῆξαν θέρος ἐλθόντων εἰς τὰ κατὰ τὴν νῆσον ταύτην σιδηροῦχα τοῦ Βουλκάνου λεγόμενα λουτρά, ἀριθμοῦνται καὶ δύο τέκνα τοῦ πληρεξουσίου Κ. Κ. . . . ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον θήλυ ἐπταετῆς, τὸ δ' ἕτερον ἄρρεν ἐνός καὶ ἡμίσεως ὡς ἔγγιστα ἔτους ἡλικίας. Ἀμύοτερα εἰσι καλῶς διαπεπλασμένα καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ὑγιῆ, καθότι ἅπασαι τοῦ σώματος αὐτῶν αἱ λειτουργίαι τελοῦνται ὁμαλῶς. Ἀμφοτέρω ὁμως εἰσὶν ἀδυνάτου ὀπωσοῦν κράσεως, ὃν τὸ μὲν πρεσβύτερον ῥαχιτικῆς, τὸ δ' ἕτερον χοιραδῶδους ἔξεως. Ἐξετάσας αὐτὰ εἶδοι ὅτι τὸ μὲν πρῶτον, ἦτοι τὸ θήλυ, εἶχε μικρὸν τι ῥαχιτικῆς φύσεως ἐξόγκωμα κατὰ τὴν ἀριστερὰν νοτιαίαν χώραν τῆς τετάρτης, πέμπτης, καὶ ἕκτης πλευρᾶς, ἀναφανέν μόλις πρὸ ὀλίγων μηνῶν, καὶ τοῦτο οὐδ' ἀλγεινὸν ἦτο οὐδὲ παρεμπόδιζε ποσῶς ἢ παρεμόρφωνε τὸ κοράσιον, ὅπερ, καίτοι μὴ εὐτραφές, οὐδὲ λίαν ισχυρὸν ἦτο. Εἶχε δὲ ἀναλόγως τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἀνεπτυγμένας τὰς νοεράς δυνάμεις καὶ οὐδὲν ἕτερον παθο-

λογικὸν σύμπτωμα ἐδείκνυεν, εἰμὴ πιντελλῆ τῶν κάτω ἄρθρων ἀκίνησιαν καὶ ἀνικανότητα εἰς τὸ στηρίζειν ἐπ' αὐτῶν τὸ σῶμα, ὥστε τὸ δυστυχὲς δὲν ἠδύνατο νὰ ἴσταται ὀρθιον, οὐδὲ καὶν ὑπ' ἄλλου βοηθούμενον, ἀλλ' ἠναγκάζετο νὰ μένη κλινῆρες ἢ καθήμενον. Ἐκ τοῦ πάθους, δὲ τούτου προσεβλήθη πρὸ τριῶν περίπου ἐτῶν ἀφνης καὶ ἀνευ γνωστοῦ λόγου. Τὰ πάσχοντα αὐτοῦ ἄρθρα εἰσὶν ὡς τὸ λοιπὸν σῶμα καλῶς ὀργανισμένα, καὶ ἀναλόγως τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος ἐντελῶς ἀνεπτυγμένα, οὐδὲ στεροῦνται τῆς ἀπαιτουμένης αἰσθητικότητος, ὥστε ἐκ μόνης τῆς ἀκίνησιος διεκρίνετο ἡ παθολογικὴ αὐτῶν κατάστασις. Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ πρεσβυτέρου. Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ νεώτερον τοῦτο οὐδ' ἐξόγκωμα παρουσιάζει, οὐδ' ἄλλο τι παθολογικὸν σύμπτωμα ἐκτὸς τῆς τῶν κάτω ὡσαύτως ἀκρων ἀκίνησιος καὶ ἀνικανότητος εἰς τὸ στηρίζειν τὸ σῶμα, ἀπεναντίας φαίνεται βρέφους εὐτραφές, ζωηρὸν καὶ ἀνθηρᾶς ὄψεως, οἱ δὲ λειτουργίαι τοῦ σώματος αὐτοῦ τελοῦνται ἅπασαι ὀαλώτατα. Ὡς πρὸς δὲ τὰ προηγούμενα καὶ τοὺς γονεῖς αὐτῶν, οὐδέν τι δίδει ἀφορμὴν, ἵνα ὑποθέσωμεν, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ παθος τὴν αἰτίαν αὐτοῦ, διότι εἰ καὶ ἀδυνατοῦ ὀπωσοῦν οἱ γονεῖς κράσεως καὶ χαιραδῶδους ἐξεως, οὐδ' ἔπαθον ὁμως οὐδὲ πάσχουν σημαντικὸν τι νόσημα.

Ποία τις ἐστὶ λοιπὸν ἡ φύσις τῆς νόσου, ἣν οἱ πικίδης οὔτοι πάσχουσι; Καθ' ἃς ἔλαβον πληροφορίας παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν καὶ τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου ἡμῶν Κ. Κ. . . . τοῦ καὶ συγγενοῦς αὐτῶν, συμβούλιον, συγκεκριμένον ἐκ διαφόρων τῆς πρωτευσούτης διατήμων ἰατρῶν, ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ νόσος ἔχει τὴν ἑδραν ἐν τῷ ῥαχιαίῳ μυελῷ, ἀποτελοῦσα χρονίαν αὐτοῦ φλόγωσιν. Ἄλλοι δὲ πάλιν τῆς πρωτευσούτης ὡσαύτως ἰατροὶ, ἐθεώρησαν τὴν ἀκίνησιαν τῶν, περὶ ὧν ὁ λόγος, ἄρθρων ὡς ἀποτέλεσμα ῥαχιτικῆς καχεξίας ἐπομένως πρὸς θεραπείαν διέταξαν, συμφώνως τοῖς πρώτοις, τὴν χρῆσιν ἐσωτερικῶς μὲν σιδηρούχων καὶ τονωτικῶν φαρμάκων, ἐξωτερικῶς δὲ ἀνατρίψεις ἐξ ἀρωματικῶν μύρων, καὶ περιπλέον λουτρά ἐκ τῶν σιδηρούχων τῆς Θήρας ὑδάτων. Ἀλλὰ ποτένα τῶν διαγνώσεων τούτων ἐστὶν ὀρθιωτέρα; Ἐμοῦ κριτοῦ οὐδετέρα τούτων. *Pac multotum dicam id quod sentio*· καὶ ἐν ἔργῳ πῶς νὰ θεωρήσωμεν τὸ πάθος ὡς φλόγωσιν τοῦ ῥαχιαίου μυελοῦ, ἀφοῦ οὐδ' ἄλγος, οὐδ' ἐξόγκωσις τις ἢ κύφωσις τῆς ῥαχιαίας στήλης, οὐδ' ὀργανικὴ τις βλάβη τῶν νευρικῶν κέντρων, οὐδ' ἀλλοίωσις τις τῶν λειτουργικῶν τοῦ σώματος, σὺνηθες κατὰ συμπαθειαν συμπτώματα

τῶν τοιούτων φλογώσεων, στηρίζει τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς; Μὴ τάχα ἡ ἀκίνησις τῶν ἄρθρων ἔστι παθολογικὸν σύμπτωμα τῶν τοιαύτης φύσεως φλογώσεων; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἡ μὴ τάχα ἡ ἀκίνησις τῶν ἄρθρων δὲε δύναται νὰ πηγάζῃ ἐξ ἄλλου εἴδους παθολογικῆς ἀλλοιώσεως; οὐδεμίαν κατὰ τοῦτο ἀμφιβολίαν. Πρὸς ποῖον λόγον λιπὸν ν' ἀποδώσωμεν μᾶλλον εἰς φλογώσιν ἢ εἰς ἄλλου εἴδους πάθημα, ἰδίως δὲ εἰς δυναμικὴν τινα ἀλλοίωσιν τὴν φύσιν τῆς νόσου, ἀφοῦ μάλιστα οὐδὲν, ὡς εἶπον, σημεῖον ὑποστηρίζει τὴν ὑπαρξίν τῆς ὑποτιθεμένης φλογώσεως. Ἀλλ' ἐνταῦθα γεννᾶται τὸ ζήτημα μὴ ἄρα πηγάζει ἐκ ῥαχιτικῆς καχεξίας; Πλὴν πρῶτον τὸ μικρότερον τῶν παιδίων τούτων οὐκ ἔστι ῥαχιτικῆς, ἀλλὰ χοιραδῶδους ἕξεως, ἥτις ὁμως οὐκ ἔστι τοσοῦτον ἀνεπτυγμένη, ὥστε νὰ ἀποτελέσῃ χοιραδῶδη τοῦ ὅλου σώματος καχεξίαν, ἀλλὰ καὶ ταύτης δοθείσης, δὲν ἠδύνατο αὕτη νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀκίνησιαν τῶν ἄρθρων πρὶν ἢ προξενήσῃ παθολογικὴν ἀλλοίωσιν ἐπὶ τινος τῶν νευρικῶν κέντρων, τοῦθ' ὅπερ οὐδολως ὑπάρχει· δεῦτερον δὲ τὸ πρεσβύτερον δηλονότι τὸ ῥαχιτικῆς ἕξεως, ἐκτὸς τοῦ ὡς εἴρηται μικροῦ κατὰ τὰς τρεῖς ἀριστεράς πλευράς ἐξογκώματος, οὐδεμίαν ἄλλην τῶν ὀστέων ἀλλοίωσιν παρουσιάζει, καὶ μάλιστα δυναμένη νὰ ἐπενεργήσῃ παθολογικῶς ἐπὶ τῶν νευρικῶν κέντρων εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἀκίνησιαν τῶν ἐν λόγῳ ἄρθρων. Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τούτων πάντων καὶ κρίνοντες ἐξ ἐπαγωγῆς, μάλιστα ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς ἐξαιρέσεως, *par voie d' exception*, εἰκάζομεν ἐλλόγως, ὅτι ἡ φύσις τοῦ προκειμένου νοσήματός ἐστιν ἀπλῶς δυναμικὴ τις ἀλλοίωσις τῶν μηρικῶν νευρῶν, ἢ κατ' ἄλλην ἔκφρασιν, ὅτι ἡ ἀκίνησις τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἄκρων πηγάζει ἐξ ἀπλῆς νευροπαθείας, καὶ ἰδίως ἀποτελεῖ τὴν ὑπὸ τῶν γάλλων ἰατρῶν καλουμένην *ataxie locomotrice*· ὥστε ἡ πρόγνωσις οὐ λίαν δυσάρεστος, ὡς ὑπὸ τῶν προρηθέντων ἀξιοτίμων συνδέλφων προμνησθήθῃ. Ἀλλὰ ποῖος τις ὁ κατάλληλος τῆς θεραπείας τρόπος; Κατ' ἐμὴν γνώμην ὁ ἐξῆς, ὃν διέγραψα αὐτοῖς.

- 1) Ἐφαρμογὴ ἀκριβῆς τῶν τῆς ὑγιεινῆς παραγγελημάτων καθ' ὅσον ἀφορᾷ ἰδίως τὴν τροφήν, κατάλληλον τόπον διακμονῆς, καθαριότητα τοῦ σώματος κλ.
- 2) Κουτήρια κατὰ τὰ νῶτα.
- 3) Ἐσωτερικῶς μὲν τὴν χρῆσιν τῶν καταποτίων τοῦ Socquet,

συγκειμένων ἐξ Azotat d'argen, Sel ammoniacque, καὶ extrait de gentiane.

4) Ἐξωτερικῶς δὲ λουτρὰ μόλις χλιαρὰ συγκείμενα ἐξ ἀφεψήματος φύλλων καρύας ἢ ἀρωματικῶν καὶ σιδηρούχων ὑλῶν. Ἔτι δὲ ἀατρίψεις ἐκ μύρων συγκειμένων ἐξ ἐκχυλίσματος Rhus Toxicodendri, καὶ διαφόρων ἀρωματικῶν ἐλαίων, ἀναλόγως πάντοτε τῶν ἐνδείξεων.

5) Ἐπανάληψις ἐπὶ 2—3 ἔτη τῶν σιδηρούχων τῆς Θήρας λουτρῶν (1).

6) Ἰπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ ἐκ μέρους τῶν γονέων.

Στηριζόμενοι δὲ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὠφελούντων ἢ μὴ φαρμάκων, *juvantibus et judentibus*, εὐελπιζόμεθα ὅτι ἡ διαγραφείσα θεραπευτικὴ μέθοδος θέλει ἐπιφέρει αἴσια ἀποτελεσμα, καθότι ἀρ' ὅτου οἱ παῖδες οὗτοι ἔκαμαν χρῆσιν τῶν σιδηρούχων τῆς Θήρας λουτρῶν καὶ ἀφοῦ τὸ κοράσιον ἐφήρμωσε μάλιστα δῖερμα κατὰ τὰ νῶτα, ἠρθάνθησαν ἐπαισθητὴν τὴν ὠφέλειαν, διότι τὸ μὲν θῆλυ ἤρχισεν οὐ μόνον νὰ ἴσταται ὄρθιον, στηριζόμενον ὑπ' ἄλλου τινός, ἢ διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν, ἐπὶ στερεοῦ τινος ἀντικειμένου, ἀλλ' οὕτως ἔχον δύναται ἤδη καὶ νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τινὰ εἴματα· τὸ δὲ ἄρρεν, τὸ εἰς μόνον τὰ σιδηρούχα λουτρὰ μέχρι τοῦδε περιορισθὲν, ἤρχισε νὰ κινή ὀλίγον τὰ μέχρι τοῦδε πάντῃ ἀκίνητα αὐτοῦ μέλη.

Δέξασθε παρακαλῶ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐξαίρετου μου ὑπολήψεως.

Ἐν Θήρᾳ τὴν 15 Νοεμβρίου 1864.

Ὁ φίλος καὶ συνάδελφος ὑμῶν

ΙΩ. ΔΕ-ΚΙΓΑΛΑΣ.

(1) Τὰ ἀξιόλογα ταῦτα ἱαματικά ὕδατα, τὰ ἐνεργοῦντα σχεδὸν θαύματα πρὸς ἴασιν πλείστων νοσημάτων, ἰδίως δὲ νευροπαθειῶν, ὑποσθениκῆς διαθέσεως νόσων καὶ χρονίων φλογώσεων, εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς τοσοῦτον παραμελοῦνται ὑπὸ τε τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν ὁμογενῶν ἱατρῶν! ἔτι δὲ μᾶλλον ὑπὸ τῆς Β. Κυβερνήσεως. Τιμὴ καὶ δόξα τοῖς ἐν τοῖς πράγμασι!!

Σημείωσις τοῦ Συντάκτου. Μεθ' ὅσης εὐχαριστήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης μάλιστα καταχωρίζομεν ἐνταῦθα τὴν ἀξιόλογον ταύτην πραγματείαν τοῦ σοφοῦ ἡμῶν συναδέλφου Κ. Ἰωσήφ Δε Κιγάλα, τοσοῦτον μέγα αισθανόμεθα τὸ καθήκον ν' ἀπευθύνωμεν παρατηρήσεις τινάς, οὐχὶ εἰς τὸν ἀξιότιμον τοῦτον συνάδελφον, πολλοὶ γε καὶ δεῖ (οὗτος δύο μόνον περιστατικὰ εἶδε, καὶ ταῦτα ἔσπευσε νὰ δημοσιεύῃ μετὰ πολλῆς μάλιστα λεπτομερείας καὶ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν ἐμβριθείας) ἀλλ' εἰς ἅπαντας ἐν γένει τοὺς διευθύνοντας θεραπευτήρια ἢ νοσοκομεία, ἢ καταστήματα ἱαματικῶν ὑδάτων συναδέλφους διὰ τὴν ὀλίγην σπουδαιότητα, ἣν ἀποδίδουσιν εἰς τὴν δημοσίευσιν τοιούτων περιστατικῶν, καὶ ἰδίως εἰς τὰς στατιστικὰς παρατηρήσεις. Πλείονες τῶν τετρακοσίων ἐπεσκεψθῆσαν ἐφέτος, μᾶς ἔλεγε πρὸ ἡμερῶν μετ' ἀπιστεύτου ἀφελείας συνάδελφός τις, τὰ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν του περιώνυμα ἱαματικὰ λουτρά καὶ ἅπαντες σχεδὸν ὠφελήθησαν, οὐχὶ ὅμως ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα· ἀλλ' ὅμως ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος οὐδέν τι περὶ αὐτῶν γινώσκει, διότι οὐδέν τι ἠθέλησεν ἢ ἐδυνήθη νὰ δημοσιεύσῃ περὶ αὐτῶν ὁ συνάδελφος οὗτος.

Πᾶσαν λοιπὸν τὴν μομφὴν τῆς μὴ εὐαρέστου καταστάσεως τῶν παρ' ἡμῖν ἱαματικῶν ὑδάτων, νοσοκομείων, καὶ θεραπευτηρίων δὲν πρέπει ν' ἀποδίδωμεν μόνον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς τοὺς ἰατροὺς, τοὺς τεταγμένους ὑπ' αὐτῆς, ἵνα διευθύνωμεν τὰ καταστήματα ταῦτα. Πότε πρὸς Θεοῦ ἐδημοσιεύθη λεπτομερὴς στατιστικὴ τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἀρρώστων τῶν νοσοκομείων καὶ θεραπευτηρίων μας; Πότε ἐδημοσιεύθη λεπτομερὴς στατιστικὴ ἢ καὶ περιγραφή τῶν νοσημάτων πάντων τῶν φοιτῶντων κατ' ἔτος εἰς τὰ ἱαματικὰ λουτρά τῆς Κύνου, τῆς Αἰδιψοῦ, τῆς Ἰπάτης, τοῦ Βουλκάνου ἢ καὶ ἄλλων ἀκόμη πολυτίμων ἱαματικῶν πηγῶν, τὰς ὁποίας ἔχει ὁ τόπος μας, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἀπέρχονται κατ' ἔτος ἄπειροι ἀρρώστοι πρὸς ἴασιν; Πότε ἐφρόντισαν οἱ τῶν ἱαματικῶν ὑδάτων ἰατροὶ νὰ καταδείξωσι καὶ νὰ διακηρύξωσι μάλιστα ἐπανειλημμένως, ὅτι τὰ δεινὰ λουτρά π. χ. κατὰ τὰς παρατηρήσεις των, δὲν ὠφελούσιν εἰς τὰ δεινὰ νοσήματα, ἀλλ' εἰς τὰ δεινὰ, ἵνα γινώσκωσι τοῦτο ἐκ τῶν προτέρων οἱ πάσχοντες καὶ μὴ δαπανῶνται καὶ καταρύχωνται εἰς μάτην, ἀπερχόμενοι εἰς ἀκατάλληλα λουτρά, ἐν ᾧ παρ' ἡμῖν, τοῖς ποικιλίαν ἱαματικῶν ὑδάτων ἔχουσιν, ἐδύναντο ν' ἀπέλθωσιν εἰς καταλληλό-

τερα ; Πότε πρὸς Θεοῦ εἶδεν ἡ κοινωνία μας ἐπιστήμονά τινα νὰ ἐπιχειρήσῃ οἰκοθῆν καὶ ἰδίους ἀναλώσασαι σπουδαίαν τινα περιήγησιν εἰς τὸ Κράτος μόνον χάριν τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ὅπως γίνεται τοῦτο ἀλλαχοῦ ; πότε προσεφέρθη τις παρ' ἡμῖν θῦμα ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης, ὅπως προσεφέρθησαν ὑπὲρ αὐτῆς καὶ καθ' ἑκάστην προσφέρονται εἰς τὴν Εὐρώπην οἱ μεγάλοι γενόμενοι ἔπειτα ἄνδρες αὐτῆς; Βεβαίως εἰς ἅπαντα ταῦτα ὑπάρχουσι καὶ ἔντιμοι τινες ἐξαιρέσεις, ἀλλ' αὐταὶ εἶναι τόσον ὀλίγαι, ὥστε, οἱ ἐξαιρούμενοι τῆς κατηγορίας ταύτης, ἐκλαμβάνονται καὶ ὡς ΤΡΕΛΛΟΙ. Καὶ δὲν ὑπάρχουσι ἄρα γε παρ' ἡμῖν σπουδαῖαι ἐπιστημονικαὶ ἀνακαλύψεις, τὰς ὁποίας εὐκόλως ἐδύνχοντο νὰ κάμωσιν οἱ ἐπιστήμονές μας διὰ μιᾶς π. χ. περιηγήσεως εἰς τὸ Κράτος, καὶ νὰ εὐεργετήσωσιν οὕτω τὴν ἀνθρωπότητα ; καὶ δὲν σώζονται ἄρα γε παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ πολύτιμοι τινες παραδόσεις, διαδοθεῖσαι εἰς αὐτὸν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν καὶ πάντῃ ἄγνωστοι οὔσαι εἰς τὴν ἐπιστήμην ;

Βεβαίως διὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην εὐθύνεται πολὺ καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἥτις, διὰ τῶν ἄχρι τοῦδε γενομένων ἀκαταλλήλων διορισμῶν ἀνικάνων καὶ νοθεῶν ἐπιστημόνων εἰς ὑψηλὰς θέσεις, ἐψύχρανε τὸν ζῆλον τῶν καταλλήλων καὶ ἱκανῶν· ἀλλ' ὅπου ὑπάρχει ἐμφυτος ζῆλος, ἐκείναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ καταπνιγῇ οὗτος καθ' ὀλοκλήριαν ὑπὸ τῶν προσκομμάτων ἃς ὁμολογήσωμεν λοιπὸν εἰλικρινῶς τὴν ἔλλειψιν ἱκανοῦ ζήλου καὶ ἐκ μέρους ἡμῶν τῶν ἐπιστημόνων, καὶ ἃς μὴ ἀποδίδωμεν τὰ πάντα εἰς τὴν Κυβέρνησιν· τίς ἐμπόδισε π. χ. τοὺς ἐπιστήμονάς μας νὰ συγγράψωσιν ἢ μεταφράσωσιν ὅσα μαθήματα διδάσκονται ἐν τῷ Πανεστημίῳ, ἀφοῦ ἅπαντα ἡ κοινωνία ἐπέισθη ἤδη, ὅτι τινὲς μὲν ἐκ τῶν διδασκόντων τὰ μαθήματα ταῦτα δὲν εἶναι ἱκανοὶ οὔτε νὰ συγγράψωσιν οὔτε νὰ μεταφράσωσιν, ἀλλὰ μόνον νὰ πληρώνωνται, ἄλλοι δὲ, ὅτι ἐκ κακῶς ἐννοουμένης φιλοτιμίας τοῦ νὰ πράξωσι διπλὴν τὸ τέλειον, προτιμῶσι νὰ κρύπτωσι τὴν σοφίαν των ὑπὸ τὸ μόδιον ; Ἄχ πόσον συστελλόμεθα, ὅταν ἐνθυμούμεθα, ὅτι ἐν τῷ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἰατρικῷ συλλόγῳ ἠκούσαμεν ἀξιολογωτάτην καὶ ἐμβριθεστάτην στατιστικὴν ἐκθεσιν πάντων τῶν τε εἰσελθόντων καὶ ἐξελθόντων ἐν τῷ γραικῷ λεγομένῳ νοσοκομείῳ ἀρρώστων· ἐμάθομεν δὲ, ὅτι ἐκεῖ τοῦτο γίνεται κατὰ μῆνα. Πόσον ἐρυθριῶμεν, ὅταν ἀναλογιζώμεθα, ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ἐπιστημόνων τοῦ Κράτους μόνον ὁ ἀξιώτιμος Κύριος Ζυγομαλᾶς ἔγραψε σπουδαίαν πραγματείαν

περὶ ἰαματικῶν ὑδάτων τῆς Αἰδιψοῦ καὶ μόνον ὁ ἐπίσης ἀξιότιμος συνάδελφος Κύριος Δε-Κιγάλας μᾶς ἐπεμφε πρὸς δημοσίευσιν τὴν ἀξιόλογον ταύτην περὶ τῶν σιδηρούχων ἰαματικῶν ὑδάτων τοῦ Βουλκάνου πραγματείαν, καὶ διὰ ἐξ ὄλων τῶν παρ' ἰαματικοῦ ὑδάτων ἰατρῶν τῆς Ἀνατολῆς μόνον ὁ ἀξιότιμος ἐν συναδέλφοις κύριος Μαραθάκης μᾶς ἐπεμφε πραγματείαν τινὰ περὶ τῶν ἐν Λιτσίοις λουτρῶν. Πιθανὸν νὰ ὑπάρχωσι καὶ ἄλλαι τινὲς ἐξαιρέσεις, ἀλλ' ἡμεῖς ταύτας μόνον γινώσκομεν οὐδὲ δικαιολογοῦνται οἱ μὴ ἐξαιρούμενοι διὰ τὴν ἔλλειψιν μισθοῦ, τιμῶν καὶ προστασίας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ποίαν προστασίαν τῆς ἐλληνικῆς Κυβερνήσεως ἢ ποίους μισθοὺς καὶ ποίους τίτλους εἶχον πρὸς Θεοῦ οἱ ἀείμνηστοι Κοραῆς, Κούμας καὶ τόσοι ἄλλοι, ὅτε ἔγραφον τὰ συγγράμματά των;

Πιστεύομεν ὅμως ὅτι τάχιστα θὰ παύσῃ καὶ παρ' ἡμῖν ὁ ἐπὶ τριάκοντα ἔτη ἐπικρατήσας μαρasmus, καὶ τάχιστα θ' ἀποδυθῶμεν ἅπαντες εἰς σπουδαῖα ἔργα, ἵνα συντελέσωμεν εἰς τὴν ἀνάπλασιν τῆς Ἀνατολῆς. Ἄλλως, κίνδυνος εἶναι μὴ προλάβωσιν ἡμᾶς, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ κλασικῇ Ἑλλάδι, καὶ ἰδίως τοὺς ζῶντας ἐν ταῖς κλειναῖς Ἀθήναις ἐπιστήμονας, οἱ ἐν τῇ Τουρκίᾳ, καὶ ἰδίως οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ μάλιστα οἱ ἐκ τῆς αὐτόθι ἰατρικῆς σχολῆς ἐξερχόμενοι. Εἶναι ἀπίστευτος ἡ περινοια καὶ ὁ ἐπιστημονικὸς ζήλος, μεθ' ὧν διέπει τὰ τῆς Τουρκίας ἰατρικὰ πράγματα ὁ ἐξοχώτατος ἀρχίατρος τοῦ Σουλτάνου Μάρκος Πασιάς, ὁ σπουδᾶσας καὶ μορφωθείς μόνον ἐν τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἰατρικῇ σχολῇ. Ἄς μὴ ἀδιαφορήσωμεν λοιπὸν ἡμεῖς οἱ ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι ζῶντες ἐπιστήμονες, διότι κίνδυνος εἶναι νὰ μᾶς προλάβωσιν οἱ ἐν τῇ Τουρκίᾳ, καὶ μὰ τὴν ἀλθειαν καὶ ταύτην τὴν στιγμήν πολλὰ τῶν παρ' ἡμῖν πραγμάτων δυσκόλως ἤθελεν ἀνταλλάξει τις μετὰ τινῶν ἐν Τουρκίᾳ. Οὔτε ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἰατρικὴ ἐταιρία π. χ. ἤθελεν εὐχαριστηθῆν ν' ἀνταλλάξῃ τὴν θέσιν τῆς σήμερον μετὰ τῆς τῶν Ἀθηνῶν ἰατρικῆς ἐταιρίας, οὔτε ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μόνον, ὡς εἶπομεν, μορφωθείς Μάρκος Πασιάς ἤθελεν εὐχαριστηθῆν ν' ἀνταλλάξῃ τὴν θέσιν τοῦ μεθ' ἡμῶν, τῶν πρὸ εἴκοσι δύο μὲν ἤδη ἔτων ἀξιωθέντων τοῦ πρώτου μάλιστα ἐν τῷ ἐλληνικῷ Πανεπιστημίῳ ἐκδοθέντος διδακτορικοῦ διπλώματος, ἕκτοτε δὲ μὴ σταυρωσάντων τὰς χεῖρας. Δὲν ἐκτεινόμεθα περισσότερον, ἵνα μὴ παρεξηγηθῶμεν. Πολιτικὴ τις ἐφημερίς ὅμως εὐχερῶς ἐδύνατο νὰ ἐξαγάγῃ καὶ πολιτικὰ τινὰ ὁμοίως φύσεως συμπεράσματα. Ἀλλὰ δὲν ἀπαγορεύεται ἴσως καὶ εἰς ἡμᾶς ἐν-

ταῦθα ν' ἀπευθύνωμεν τὰς ἐξῆς μόνον ἐρωτήσεις. Ἔως πότε ἄρα ἡ Ἑλλάς, ἡ τοσοῦτους μεγάλους ἀνδρας ἐπὶ τῆς ἀρχαιότητος ἀναδείξασα, θὰ χρησιμεύῃ ἤδη μόνον ὡς τάφος τῆς ζωῆς ἰκανότητος; Εἶναι ἄρα γε προωρισμένον ὑπὸ τῆς Θείας προνοίας, ὥστε ἐν Ἑλλάδι, ἢ ἀφ' ἑαυτῆς πρέπει νὰ τίθεται εἰς τὴν ἀρμοδίαν θεσιν ἢ ἰκανότης, ἢ ἄλλως νὰ ἐνταφιάζεται ζῶσα; ἀλλ' ὁπότερον τῶν δύο τούτων συμφέρει ἄρα γε παρ' ἡμῖν εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις; ἢ μήπως ἄρα γε εἶναι προωρισμένον ὑπὸ τῆς Θείας προνοίας ὥστε ἡ Ἀνατολὴ ν' ἀναπλασθῇ μόνον διὰ τῆς Ἀνατολῆς, καὶ διὰ τοῦτο, ζηλοτυποῦσα τρόπον τινὰ αὐτῇ, προάγει μόνον τοὺς ὠφεληθέντας μὲν κατὰ τι ὑπὸ τῆς σοφίας τῆς Δύσεως, ἀλλὰ διατηρήσαντας ἀνόθευτον τὸν ἀνατολικὸν χαρακτῆρά των, ἐνταφιάζει δὲ ζῶντας ἅπαντας τοὺς ἀφιερωθέντας καθ' ὀλοκληρίαν εἰς τὰς ἐμπνεύσεις τῆς Δύσεως Ἀνατολίτας;

*Ἡ Ἀνατολικὴ ἐμπορικὴ ἐταιρεία καὶ ἡ ἐν Δουβλίῳ
Παγκόσμιος ἔκθεσις τοῦ 1865.*

Γνωστοποιοῦμεν πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι καὶ τοὺς ἐν ἄλλαις χώραις κατοικοῦντας, ὅτι κατὰ τὴν 9 Μαΐου ε. ε. θὰ λάβῃ χώραν ἐν Δουβλίῳ (πρωτευούσῃ τῆς Ἰρλανδίας) Παγκόσμιος ἔκθεσις τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ὀρυκτῶν, ἔργων γλυπτικῆς, ζωγραφικῆς, καὶ παντὸς εἶδους βιομηχανημάτων ὅλων τῶν ἐθνῶν, ἐν ἧ ἢ θὰ ἐκτεθῶσιν εἰς διαγωνισμόν καὶ θὰ βραβευθῶσι τ' ἀριστεύοντα ὑπὸ τῆς ἐξ εἰδημόνων ἐκλεχθησομένης ἐπιτροπῆς.

Οἱ διευθυνταὶ τῆς ἐπὶ τούτῳ συσταθείσης ἐταιρείας, γινώσκοντες τὰς μετὰ τῆς Ἀνατολῆς σχέσεις μας, ἀπετάθησαν πρὸς ἡμᾶς, καὶ μᾶς παρεκάλεσαν νὰ γνωστοποιήσωμεν τὴν συγκρότησιν τῆς ἐκθέσεως καὶ ἀναδεχθῶμεν τὴν ἐντολήν, ὅπως δι' ἡμῶν σταλῶσιν εἰς τὴν παγκόσμιον ἔκθεσιν, ὅσα βιομηχανήματα, ἔργα τῶν ὠραίων τεχνῶν καὶ δείγματα προϊόντων οἱ βουλόμενοι ἤθελον ἀποφασίσει νὰ ἐκθέσωσιν εἰς διαγωνισμόν.

Κατὰ παράκλησιν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἐξυπηρετοῦμεν τὰ συμφέροντα τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας, καὶ τῶν